

Stockholm den 22 november 2021

Jordbruksverket

Synpunkter på förslag till åtgärder för att förebygga framtida utbrott av zoonotiska smittor

Generella synpunkter

Svenska Djurskyddsföreningen välkomnar förslag om åtgärder för att förebygga utbrott av framtida zoonotiska smittor. Det är positivt och dessutom nödvändigt att smittskyddet förstärks inom områden som medför nya smittskyddsrisiker. Ett bra smittskydd ger bra förutsättningar för bra djurskydd och vice versa.

Däremot vill SDF framhålla att den mest effektiva åtgärden för att minska riskerna för framtida utbrott av zoonotiska smittor är att, så långt det är möjligt, undvika att utveckla verksamheter med hög smittrisk. SDF är övertygad om att åtgärder, oavsett hur väl genomtänkta de är, aldrig helt kan skydda från utbrott av zoonotiska smittor. Nyckeln till att minska smittskyddsriskerna ligger därför i att eliminera eller i vart fall minska grundproblemet. Vad gäller minkuppfödning specifikt anser SDF att det inte finns några rimliga argument för att behålla en verksamhet som innebär en så hög risk för folkhälsan utan att ha någon annan egentlig nytta. Minkuppfödning bör förbjudas av djurskydds- och smittskydsskäl.

Vidare bedömer SDF att alla nedanstående förslag kommer att medföra ökade kostnader för verksamhetsutövaren på ett eller annat sätt. SDF vill ur den synvinkeln framhålla att det är av största vikt att olika myndighetskontroller samordnas och att verksamhetsutövaren erbjuds betydande stöd för att kunna uppfylla kraven. Myndighetsrollen behöver vara tydlig och det kommer att krävas adekvata utbildningar i ämnet smittskydd som är ett svårt och omfattande ämnesområde för en icke insatt. Att dessutom hålla bra utbildningar för sina anställda kan initialt vara mycket tidskrävande.

Synpunkter på förslag 1-4

Förslag 1. Den offentliga kontrollen av djurhälsa och smittskydd behöver utvecklas och förstärkas med ytterligare resurser.

Svenska Djurskyddsföreningens synpunkter på skrivelsens frågeställningar gällande förslag 1:

- a) SDF hänvisar till de generella synpunkterna i inledningen.
- b) SDF anser att är positivt för alla produktionsgrenar med en förstärkt smittskyddskontroll.
- c) SDF är positiv till en utökad offentlig smittskyddskontroll som innefattar all djurhållning. Vi vill dock framhålla att resurser för detta inte tas från medel avsedda för den offentliga djurskyddskontrollen. Att skära ner den offentliga djurskyddskontrollen för att flytta över resurser till smittskyddskontroll vore kontraproduktivt eftersom de

båda aspekterna samverkar. Däremot bedömer SDF att en viss besparing kan erhållas genom att samordna smittskydds- och djurskyddskontroll.

Förslag 2. Införa en obligatorisk förprovning utifrån smittskyddsaspekter vid nybyggnation och större ombyggnationer av djurstallar.

Svenska Djurskyddsföreningens synpunkter på skrivelsens frågeställningar gällande förslag 2:

- a) SDF hänvisar till de generella synpunkterna i inledningen.
- b) SDF bedömer att förslaget inte innebär någon negativ konsekvens för verksamhetsutövaren/djurhållaren under förutsättning att berörd kontrollmyndighet samordnar redan befintlig förprovning med den nya förprovningen. Vidare bedömer SDF att en uppenbar positiv konsekvens för verksamhetsutövaren/djurhållaren är att förprovning enligt förslaget medför minskade risker för smittsamma sjukdomar som kan ge stora kostnader som följd.
- c) Förslaget om obligatorisk förprovning utifrån smittskyddsaspekter välkomnas men föreningen vill understryka att detta inte får ske på bekostnad av resurserna för förprovningen utifrån djurskyddsaspekterna. Tvärtom bör dessa två aspekter hanteras i en och samma provning eftersom de hänger så tätt samman. Minskat djurskydd betyder i många fall minskat smittskydd och tvärtom, därför är det av väsentlig betydelse att smittskyddsaspekterna inte prioriteras på bekostnad av aspekterna för djurskyddet.

Förslag 3. Djurhållare ska ha smittskyddsplaner avseende förebyggande hantering av smittskyddsrisiker i sin verksamhet samt för beredskap vid eventuell smitta.

Svenska Djurskyddsföreningens synpunkter på skrivelsens frågeställningar gällande förslag 3:

- a) Beroende på verksamhetens storlek och risker kopplade till denna, så bedömer SDF att förslaget innebär vissa negativa ekonomiska konsekvenser. SDF anser dock inte att kostnaden bör bli så omfattande att det kan anses vara ett argument att avslå förslaget.
- b) SDF bedömer att förslaget inledningsvis kommer att medföra mer administration för verksamhetsutövaren/djurhållaren, vilket i de flesta fall kan uppfattas som negativt. Dock håller vi för troligt att en skriftlig smittskyddsplan, när den väl är upprättad, inte kommer medföra alltför mycket administration.
- c) Generellt anser SDF att förslaget om nationella krav på skriftliga smittskyddsplaner är befogat. SDF vill framhålla att det är av största vikt att berörda myndigheter underlättar för djurhållare/verksamhetsutövare genom att bistå med tydliga regelverk, utbildningsinsatser och lämpligt material. Detta för att likrikta nivån på de smittskyddsplaner som tas fram i verksamheterna och bespara verksamhetsutövarna från att behöva "uppfinna hjulet" var och en för sig.

Förslag 4. Djurhållare ska tillse att samtliga som arbetar i djurhållningen är informerade och förstår smittskyddsplan och smittskyddsregler.

Svenska Djurskyddsföreningens synpunkter på skrivelsens frågeställningar gällande förslag 4:

- a) SDF hänvisar till de generella synpunkterna i inledningen.

b) SDF bedömer att förslaget kan komma att medföra extra arbetsuppgifter för verksamhetsutövaren/djurhållare men inte i den utsträckningen att förslaget ska förkastas.

c) SDF anser att förslaget i sin slutliga skrivning bör tydliggöra att det är djurhållarens ansvar att tillse att all berörd personal *förstår* innebörden av smittskyddsplan och smittskyddsregler. Djurhållarens ansvar bör alltså inte bara inbegripa att *ge* information, utan även att informationen *förstås* till fullo. Eftersom många verksamheter anställer tillfälliga gästarbetare, ofta med andra hemspråk, kan detta bli en utmaning. Vidare bedömer SDF att förslaget kan komma att innebära svårigheter för djurhållaren att veta när kravet är uppnått, dvs vilken nivå av förståelse krävs av arbetarna. Vi föreslår därför att förslaget tydligt specificerar vad kraven innebär.

Svenska Djurskyddsföreningen
Maria Lönn
Generalsekreterare